

वा० रा०

॥३९॥

प्राणैः प्राणेभ्यः ॥ मम पुत्रं स्वमौरसं पुत्रमिवाहीनार्थमक्षीणैहिकसकलप्रयोजनं यथा तथा सर्वतः सर्वत्र देशे काले च पालय स्वानंतरमस्थैव राज्यं देहीति व्यंग्यं ॥ ९ ॥ पालनप्रकारमेव दर्शयति ॥ त्वमपीति ॥ सर्वत्र भवेति शेषः ॥ १० ॥ उक्तं स्वपुत्रस्याबालिशत्वं दर्शयति ॥ एष इति ॥ रक्षसां वधे रामप्रत्युपकारप्रसंगप्राप्ते ॥ ११ ॥ अनुरूपाणि मदनुरूपाणि ॥ १२ ॥ तारारक्षणं तत उपकारमादर्श्य सूचयति ॥ सुषेणेति ॥ तद्गुहिता तारा अर्थानां मध्ये सूक्ष्मः परमदुर्ज्ञेयो यो यो र्थस्तस्य निश्चये औत्पातिके विविधे नानाप्रकारोत्पातसूचितापत्कालिकानुष्ठेयनिश्चये ॥ सर्वतः ऐहिकामुष्मिकनिश्चये च परिनिष्ठिताऽतिसमर्था ॥ १३ ॥ ततः किं तत्राह ॥ यदिति ॥ तत्कार्यं त्यक्तसं

मम प्राणैः प्रियतरं पुत्रं पुत्रमिवौरसं ॥ मया हीनमहीनार्थं सर्वतः परिपालय ॥ ९ ॥ त्वमप्यस्य पिता दाता परित्राता च सर्वशः ॥ भयेष्वभयदश्चैव यथा हं प्लवगेश्वर ॥ १० ॥ एष तारात्मजः श्रीमांस्त्वया तुल्यपराक्रमः ॥ रक्षसां च वधे तेषामग्रतस्ते भविष्यति ॥ ११ ॥ अनुरूपाणि कर्माणि विक्रम्य बलवान्रणे ॥ करिष्यत्येष तारे यस्ते जस्वीत रुणों गदः ॥ १२ ॥ सुषेण दुहिता चेयमर्थसूक्ष्मविनिश्चये ॥ औत्पातिके च विविधे सर्वतः परिनिष्ठिता ॥ १३ ॥ यदेषा सा ध्विति ब्रूयात् कार्यं तन्मुक्तसंशयं ॥ न हितारामतं किंचिदन्यथा परिवर्तते ॥ १४ ॥ राघवस्य च ते कार्यं कर्तव्यमविशंकया ॥ स्यादधर्मोत्थकरणे त्वांच हिंस्यादमानितः ॥ १५ ॥ इमां च मालामाधत्स्व दिव्यां सुग्रीवकांचनीं ॥ उदारा श्रीस्थिता ल्यस्यां संप्रजह्यान्मृते मयि ॥ १६ ॥

शयं कार्यमनुष्ठेयं ॥ तदेव द्रढयति नहीति ॥ मदनुभवसिद्धमेतदिति भावः ॥ अनेन त्रैवर्णिकेतरत्वेन तरुणत्वेनावश्यकर्तव्यपुरुषांतरस्वीकारायास्तारायाः देवरात्सुग्रीवस्य स्वीकारोप्यनुमत इति गम्यते ॥ १४ ॥ अथ भ्रात्रे वक्तव्यमुपदेशमाह ॥ राघवस्येति अकरणेऽधर्मः स्यान्मिथ्या प्रतिज्ञत्वापत्तेरिति भावः ॥ एवं पारलौकिकमनिष्टं प्रदर्शयैहिकमपि तदाह ॥ त्वांचेति ॥ मामिव धर्मभ्रष्टत्वादिति भावः ॥ १५ ॥ अथ राज्यानुमतिं क्रिययापि दर्शयति ॥ इमांचेति ॥ उदारा प्रशस्ता ॥ श्रीर्जयलक्ष्मीरस्यां स्थिता महेंद्रानुग्रहात् ॥ हियतो मृते मयि शवस्पर्शात् एनां सा श्रीर्जह्यात् अत इदानीमेवेमां गृहाणेति भावः ॥ १६ ॥

कि० कां०

॥३९॥